

Formelblad – Fält

Gravitationsfält:

$$F_G = G \cdot \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2}$$

$$g = \frac{F_G}{m}$$

$$g_{Jorden} = \frac{G \cdot M}{r^2}$$

F_G = Gravitationskraft

G = Gravitationskonstanten = $6,67 \cdot 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$

m_1 = ena massan

m_2 = andra massan

r = tyngdpunktsavståndet

g = gravitationsfältstyrka vid massan m

g_{Jorden} = gravitationsfältstyrka på avståndet r från Jordens centrum

M = Jordens massa = $5,97 \cdot 10^{24} \text{ kg}$

Jorden

Medelradie = 6371 km

Massa = $5,97 \cdot 10^{24} \text{ kg}$

Medelavstånd till solen = $1,50 \cdot 10^{11} \text{ m}$

Månen

Medelradie = 1737 km

Massa = $7,35 \cdot 10^{22} \text{ kg}$

Medelavstånd till Jorden = $3,84 \cdot 10^8 \text{ m}$

Solen

Medelradie = 696 000 km

Massa = $1,99 \cdot 10^{30} \text{ kg}$

Mars

Medelradie = 3386 km

Massa = $6,53 \cdot 10^{23} \text{ kg}$

Medelavstånd till solen = $2,28 \cdot 10^{11} \text{ m}$

Elektriska fält:

$$F_E = k \cdot \frac{Q_1 \cdot Q_2}{r^2}$$

$$E = \frac{F_E}{q}$$

$$E_Q = \frac{kQ}{r^2}$$

$$E_{\text{homogen}} = \frac{U}{d}$$

F_E = Elektrisk kraft

k = Kraftkonstanten = $8,99 \cdot 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$

Q_1 = ena laddningen

Q_2 = andra laddningen

r = tyngdpunktsavståndet

E = Elektrisk fältstyrka vid laddningen q

E_Q = Elektrisk fältstyrka på avståndet från laddningen Q

E_{homogen} = Elektrisk fältstyrka i ett homogent elektriskt fält

U = Spänningen mellan plattorna

d = Avståndet mellan plattorna (i meter)

e = elektronladdningen = $1,602 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

Strömledare i magnetfält:

$$F_B = B \cdot I \cdot l$$

$$B_{\text{ledare}} = k_{\text{ledare}} \frac{I}{r}$$

F_B = Kraft på strömledare

I = Strömstyrka

l = Strömledarens längd i magnetfältet

B_{ledare} = Magnetfältet runt en rak ledare

r = Avstånd från ledarens centrum

$k_{\text{ledare}} = 2 \cdot 10^{-7} \text{ Tm/A}$

Potentiell energi:

$$W_{p,G} = m \cdot g \cdot h$$

$$W_{p,E} = q \cdot E_{\text{homogen}} \cdot s$$

$W_{p,G}$ = Potentiell energi från homogent gravitationsfält

h = Höjdskillnad mot nollnivån

m = Massa hos föremålet

g = gravitationsfältstyrkan ($g = 9,82 \text{ m/s}^2$ nära Jorden)

$W_{p,E}$ = Potentiell energi från homogent elektriskt fält

q = partikelns laddning

s = sträcka i elektriska fältet